

**ROEMENIË COMMISSIE van de
GEREFORMEERDE KERK PKN in LUNTEREN**

Beleidsplan 2023 - 2025

Versie april 2023

Inhoud

1. Inleiding
2. Visie, Missie en Doel
3. Wat betekent dit in de praktijk?
 - 3.1 Uitwisselingen
 - 3.2 Verlenen van steun
 - 3.2.1 Vormen, capaciteitsopbouw en tijdpad
 - 3.2.2 Concrete vormen van ondersteuning
 - 3.2.3 Microkrediet-leningen aan families/personen in Szentmárton e.o.
 - 3.2.4 Agrarische activiteiten
 - 3.3 Verwerven van middelen
 - 3.3.1 Financiële middelen
 - 3.3.2 Organisatorische middelen
4. Voorgenomen beleid voor 2023 - 2025
5. Personele middelen

Bijlage:

Overleg met de diaconie

1. Inleiding

Opdracht

De Roemenië Commissie beschouwt haar werk als een onderdeel van de roeping van onze kerk, de Gereformeerde Kerk PKN te Lunteren om missionair en diaconaal bezig te zijn, in dit geval buiten de grenzen van Nederland in Roemenië.

In dit beleidsplan bespreekt de Roemenië Commissie van genoemde kerk haar visie, doelstellingen en globale plannen voor de jaren 2023 - 2025. Aan de hand van dit beleidsplan zal jaarlijks bij de begroting voor het volgende jaar vergezeld van een activiteitenplan worden gepresenteerd.

De Roemenië Commissie verricht haar werk in nauwe samenwerking met de zustergemeente in Szentmárton/Sânmartin en Noszoly/Năsal en omliggende dorpen behorend tot het werkterrein van de daar werkzame predikant. Dit betekent in de eerste plaats dat er goed geluisterd wordt naar de wensen en behoeften van onze zusters en broeders aldaar. De Commissie is zich daarbij bewust van de sociale en culturele verschillen tussen Lunteren (West-Europa) enerzijds en Szentmárton e.o. (Oost-Europa) anderzijds.

De Commissie voert haar activiteiten uit namens de Gereformeerde Kerk PKN van Lunteren. De Commissie werkt nauw samen met de diaconie van deze kerk en valt formeel onder deze rechtspersoon.

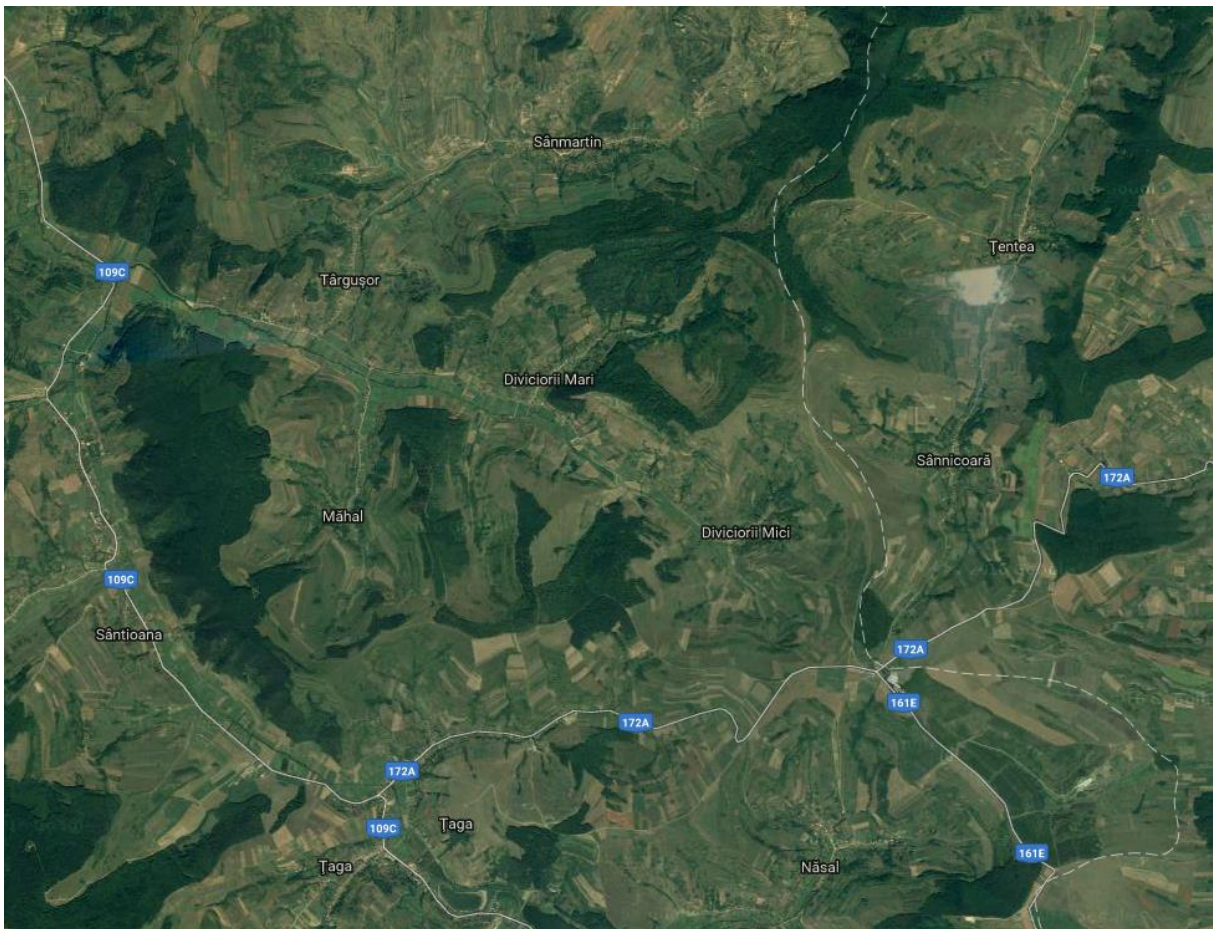
Geschiedenis en huidige situatie

De vroegere Hongarije Commissie en de huidige Roemenië Commissie hebben gedurende een reeks van jaren ervaring opgedaan met ondersteuning van kerken in Oost-Europa. Onze kerkelijke gemeente begon in de jaren zeventig met gemeentecontacten in Dunakeszi bij Budapest in Hongarije. Begin 90-er jaren werden de contacten verlegd naar Cserefalva bij Târgu Mureş in Roemenië. Sinds 2005 werkt de commissie in Sânmartin of Szentmárton e.o. in het district Cluj in Roemenië.

Diaconale activiteiten zijn steeds het beginpunt van het werk van de commissie geweest. In Cserefalva onderkende de commissie dat behalve ondersteuning van diaconale activiteiten en educatie van jonge mensen ook economische activiteiten de gemeenschap - en daardoor ook de kerk - ten goede kunnen komen. Het vee-krediet en de microkredieten voor onder andere tunnelkassen zijn daar ontwikkeld en effectief gebleken. In Sânmartin zijn op basis van de verworven ervaring en inzichten in Cserefalva geleidelijk diaconale, economische en educatieve activiteiten ontplooid en uitgebouwd. Tweejaarlijkse jeugduitwisselingen zijn een belangrijke activiteit binnen het educatieve programma geworden. De genoemde ervaring van en in onze gemeente over een veertigtal jaren heeft tot goodwill geleid zowel in onze gemeente als daarbuiten voor het werk van de Commissie.

Bij het afronden tegen 2005 van de financiële contacten met de Reformatorische Gemeente van Cserefalva bij Târgu Mureş is er omgezien naar een gemeente elders in Roemenië waar de hulp voor de naasten noodzakelijk was. In 2005 heeft de Roemenië Commissie namens de

Gereformeerde Kerk PKN van Lunteren contact gelegd met de kerk van Szentmárton e.o., niet ver van Cluj-Napoca in Transsylvanië. De eerder verworven kennis en ervaring kon op deze manier worden ingezet bij het opbouwwerk in deze kerkelijke gemeente. De Reformatorische gemeente Szentmárton (de Hongaarse benaming voor het dorp dat in het Roemeens Sânmartin heet) en omstreken omvat ook zes omliggende dorpen welke eveneens behoren tot het arbeidsveld van ds. Tibor Orbán¹. In de volgende vier dorpen (Hongaarse/Roemeense benaming) staat een kerkgebouw: Szentmarton/ Sânmartin, Noszoly/ Năsal, Vasasszentegyed/Sântejude en Nagydevecser/Diviciorii Mari. Ds Annamária Kolumbán, de echtgenote van ds. Tibor Orbán heeft een eigen gemeente waarin zij werkzaam is. Gemeenteleden die wonen in een dorp zonder kerkgebouw gaan naar omliggende dorpen of bezoeken een door ds. Tibor Orbán belegde huisdienst.

Plattegrond/kaart van het gebied met de genoemde kerkdorpen

¹ Indien in de verdere tekst sprake is van contacten met en hulp aan Szentmárton zijn in principe alle gemeenten van ds. Tibor Orbán bedoeld.

Aantal gemeenteleden, aantal kinderen en aantal families ²:

<i>Naam in Hongaars (en in het Roemeens)</i>	<i>leden</i>	<i>kinderen</i>	<i>families</i>
Szentmárton (Sânmartin)	157	25	77
Kékesvásárhely (Târgușor)	2		1
Noszoly (Năsal)	67	2	41
Vasasszentegyed (Sântejude)	4		4
Nagydevecser (Diviciorii Mari)	6		4
Kisdevecser (Diviciorii Mici)	2		
Vasasszentivány (Sântioana)	2		
Totaal	241	27	127

Deze dorpen behorende tot onze zuster gemeente liggen in de provincie Cluj in het westen van Roemenië. Deze provincie is onderdeel van Transsylvanië waar een Hongaars sprekende minderheid in Roemenië woont. Transsylvanië behoorde tot het einde van de Eerste Wereldoorlog tot het Oostenrijks-Hongaarse keizerrijk. Nazi-Duitsland heeft Hongarije geholpen om tijdens de Tweede Wereldoorlog Noord-Transsylvanië tijdelijk terug bij Hongarije te voegen in 1940. Echter, vanaf 1944 werd het gebied opnieuw geannexeerd door Roemenië. Na de Tweede Wereldoorlog brak de communistische tijd aan, die in Roemenië duurde tot aan de omwenteling van 1989. Met name het platteland van Transsylvanië loopt in ontwikkeling achter bij andere delen van ruraal Roemenië.

In overleg met de diaconie in Lunteren is besloten om de financiële ondersteuning aan Szentmárton e.o. af te laten lopen op 1-1-2025. Persoonlijke contacten kunnen blijven bestaan. Vanaf begin 2022 is de Roemenië Commissie samen met de diaconie van de Gereformeerde Kerk van Lunteren op zoek naar een nieuwe zuster gemeente. In eerste instantie wordt gekeken naar een kerkelijke gemeente in Oost-Europa, zodat de opgedane kennis mensen in onze nieuwe zuster gemeente ten goede kan komen.

Onze relatie met de zuster gemeente

Er is een brede kring van personen betrokken geraakt bij de Szentmárton e.o. In 2006/2007 is er een pastorie gebouwd in Szentmárton met brede steun vanuit de aannemerswereld van Lunteren. Ook is er ten behoeve van de plaatselijke kerk in Szentmárton een Multifunctioneel Centrum, een soort dorps huis, tot stand gekomen. In Noszoly, de op één na grootste gemeente, is er ook een dergelijk gebouw verzezen.

² De gemeenten met een onderstreping bezitten een eigen kerkgebouw.

Er zijn vanuit Lunteren verschillende bezoeken aan de gemeente in Szentmárton geweest en volwassenen vanuit daar hier geweest. Sinds 2011 is er sprake van een tweejaarlijkse jeugduitwisseling. Vanaf 2015 is er jaarlijks een groep gemeenteleden uit de zuster gemeente naar de Betuwe gereisd om peren en appels te plukken. Zij werden doorgaans de zondagen die zij hier waren, gastvrij ontvangen in onze gemeente.

Vragen waar de Roemenië Commissie voor staat zijn:

- a. Wat kunnen wij voor elkaar betekenen als gemeenten van Christus (wederkerigheid)?
- b. Welke vormen van ondersteuning zijn nodig en waar (welke behoefte aan steun)?
- c. Hoe kunnen wij onze praktische ondersteuning optimaal inzetten (hoe doe je het)?
- d. Hoe wordt capaciteitsopbouw zodanig bevorderd dat onze zuster gemeente in Roemenië op termijn zelfstandig verder kan (eindigheid van de financiële relatie)?

2. Visie, missie en doel

Visie

De Commissie geeft mede vorm aan de missionaire en diaconale opdracht van onze kerk.

De activiteiten van de Roemenië Commissie dienen zodanig vorm te krijgen dat

- zichtbaar is dat er vanuit het christelijk gebod van naastenliefde wordt gewerkt;
- er bemoediging van uitgaat voor onze zusters en broeders in Roemenië;
- het in alle bescheidenheid gebeurt ('acht de ander uitnemender dan jezelf');
- er kansen ontstaan voor de leden van de zuster gemeente in termen van persoonlijke en sociaal economische ontwikkeling in een omgeving waar geleefd wordt als Hongaarse minderheid, met oog voor het communistische verleden van 1948-1989 en de sociaaleconomische achterstand t.o.v. de rest van ruraal Roemenië;
- er op basis van gelijkwaardigheid, en waar mogelijk wederkerigheid, gewerkt wordt aan gemeenteopbouw.

Missie

De missie van de Roemenië Commissie is het concretiseren van uitingen van verbondenheid tussen de Gereformeerde Kerk PKN te Lunteren en een verwante kerkelijke gemeente in Oost-Europa. Dit is tussen 2005 en 2025 Szentmárton e.o. (provincie Cluj) in Roemenië. In overleg met de diaconie in Lunteren is besloten om de financiële ondersteuning aan Szentmárton e.o. af te laten lopen op 1-1-2025. Persoonlijke contacten kunnen blijven bestaan.

Doel

De Roemenië Commissie heeft de volgende doelstellingen:

- 'oog en oor' zijn van de Gereformeerde Kerk PKN van Lunteren betreffende de contacten tussen de kerkelijke gemeenten van Lunteren en Szentmárton e.o.;
- het bevorderen en onderhouden van de onderlinge communicatie tussen (leden van) de beide kerken;

- het creëren van een breed draagvlak zowel binnen als buiten kerkelijk Lunteren voor het werk van de Commissie in Roemenië bij jong en oud (toelichting: de ervaring leert dat ook velen buiten onze kerkelijke gemeente graag meewerken aan dit mooie werk);
- het vergaren en verspreiden van informatie en inzicht betreffende elkaars situatie;
- het aanmoedigen en ondersteunen van initiatieven en plannen in de zustergemeente om tot een structurele verbetering van zowel het kerkelijke gemeente-zijn als op sociaal en economisch gebied te komen, evenals het - op verzoek – ondersteunen van de uitvoering van deze initiatieven zoals het ondersteunen van gemeente-opbouw, kadervorming en faciliteren van accommodatie.

De Roemenië Commissie maakt gebruik van de persoonlijke inzet van mensen en van haar ter beschikking gestelde financiële en materiële middelen om haar doelstellingen te bereiken.

3. Wat betekent dit in de praktijk?

3.1 Uitwisselingen

Er zijn regelmatig contacten tussen Lunteren en Szentmárton e.o. en wel tussen leden van de Roemenië Commissie en ds. Tibor Orbán en gemeenteleden. De Commissie realiseert zich dat een gemeenschappelijke taal een belangrijke schakel is en stimuleert daarom al geruime tijd het leren van de Engelse taal in Szentmárton e.o.

De Commissie legt periodieke werkbezoeken af aan Szentmárton e.o., meestal een keer in het voorjaar en een keer in het najaar en wel om de wederzijdse contacten te onderhouden en gezamenlijk de vorderingen van diverse initiatieven en activiteiten door te nemen. Tijdens het najaarsbezoek komt ook de financiële ruimte voor het volgend jaar en de besteding van middelen van het afgelopen jaar aan de orde. Bezoeken van gemeenteleden uit Roemenië aan Lunteren vinden doorgaans plaats in het kader van beleidsoverleg, uitwisselingen van jeugd of volwassenen en activiteiten zoals het plukken van fruit in de Betuwe.

Ervaringen met wederzijdse jeugd bezoeken in de zomers van 2011, 2013, 2015, 2017 en 2019 zijn positief en waardevol ervaren. Er wordt in 2023 opnieuw een uitwisseling georganiseerd tussen jongeren uit Nederland, Hongarije en Roemenië.

De jeugd kon kennismaken met de cultuur en natuur in een ander Europees land en kon voelen wat het betekent om samen deel van de gemeente van Christus te zijn. Ook leerden ze op een non-formele wijze over wat Europa voor hen kan betekenen en de mogelijkheden die zij hebben om een bijdrage aan gemeenschappelijke idealen te leveren.

Een persoonlijke invulling van de contacten tussen leden van de kerk van Szentmárton e.o. en Lunteren betreft een jaarlijkse uitwisseling van groeten tussen personen en families, de actie "Omzien naar elkaar".

In 2015 heeft een twintigtal agrariërs uit zustergemeenten in Roemenië (inclusief Lunca Mures, een contact vanuit de Maranathakerk) een werkbezoek gebracht aan Lunteren en omgeving met als doelstelling om mogelijkheden voor verbetering van hun bedrijfsvoering te onderzoeken.

In 2017 is er een bezoek geweest van agrarisch ondernemers uit Lunteren e.o. aan agrarisch ondernemers en opleidingen in Roemenië. De conclusie van deze reis was dat de Nederlandse ondernemers hun Roemeense collega's zijn gaan ondersteunen in hun bedrijfsvoering.

De Nederlandse agrarisch ondernemers hebben in 2018 en 2019 geholpen bij het bouwen van veestallen in Szentmárton.

Tijdens de corona tijd zijn de ondernemers uit Szentmárton verder gegaan met de ontwikkeling van hun bedrijven. Bezoeken waren toen tijdelijk niet mogelijk.

In 2023 hopen we een jeugduitwisseling te houden met de thema's duurzaamheid, gezondheid en creativiteit.

In 2024 hopen we de pastorie van de kerk van Szentmárton een onderhoudsbeurt te geven en afscheid te nemen van de broeders en zusters van de verschillende gemeenten van Szentmártoni Református Egyházközség e.o.

We begeleiden de Roemeense collega's naar het zelfstandig onderhouden van de vereniging voor onderwijs, VeraLux, per 1-1-2025.

We wensen hen Gods zegen met hun verdere gemeenteopbouw.

Informatie naar de gemeente

De Commissie ziet het als haar taak gemeenteleden in Lunteren regelmatig te informeren over de kerkelijke activiteiten in Roemenië en over de voortgang en ontwikkeling van lopende projecten. Voor deze informatieverstrekking gebruikt de Commissie de volgende middelen:

- a. Kerkblad Contact (maandelijks)
- b. Website van de Gereformeerde Kerk
- c. Elektronische nieuwsbrief van de gemeente.
- d. Mogelijkheden in de Lunterse Krant en, eventueel, andere regionale bladen
- e. Korte mededelingen tijdens kerkdiensten (beamer, gesproken)
- f. Rechtstreekse informatie gericht aan de diaconie en/of de kerkenraad
- g. Een jaarlijkse relatie-avond met een 30-40-tal directe of indirecte medewerkers van de Roemenië Commissie om elkaar te informeren over het werk van de Commissie en de plannen voor de nabije toekomst en om de onderlinge band te verstevigen. De avond wordt "ingelijst" met een lekkere maaltijd.
- h. Overige mogelijkheden zoals een radio-interview (Ede-FM).

Hieruit vloeien de volgende activiteiten voort:

1. Maandelijks kopij aanleveren voor "Contact", zo mogelijk met foto's.
2. Adressenbestand opbouwen.
3. 'Updaten' van de website.
4. De pers, in het bijzonder de Lunterse Krant, inschakelen bij speciale acties.
5. Bij speciale acties en gebeurtenissen de mogelijkheid benutten om korte mededelingen uit te reiken of te tonen bij de beamer berichten tijdens de morgendiensten.
6. Het beleggen van een informatieavond, het ontwikkelen en uitreiken van speciale folders. Ook mogelijkheden van een korte presentatie voor, tijdens of na erediensten, kunnen worden benut.

3.2 Verlenen van steun

3.2.1 Vormen, capaciteitsopbouw en tijdspad

Voor wat betreft de te verlenen van steun wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende vormen:

- Leren van elkaar: Wat betekent het vandaag christen te zijn?
- Ondersteuning van de kerkelijke gemeente van Szentmárton e.o. in algemene zin, hetgeen zich manifesteert in verschillende vormen van diaconaal werk;
- Financiële ondersteuning van individuen en/of gezinnen in Szentmárton e.o. met als oogmerk het welzijn in de vorm van gezondheid en besteedbaar inkomen in de dorpen te verhogen. De verwachting is dat ook de kerkelijke gemeente daarvan de vruchten zal plukken.

Los van deze structurele vormen van hulpverlening kan er zich een situatie voordoen die om acute noodhulp vraagt, zoals het geval van het tot de grond toe afbranden van een woonhuis in Noszoly in 2016. Behoudens noodhulp is het beleid van de Commissie dat steun zo veel mogelijk een structureel effect moet hebben.

Capaciteitsopbouw

Er is in de afgelopen periode ervaring opgedaan met capaciteitsopbouw in onze zuster gemeente met personen die verantwoordelijk zijn voor de verkoop van hulpgoederen (opbrengst voor de lokale kerk), verdelen van de zaden, commissies voor vee-krediet en microkrediet, het leiden van en deelnemen aan jeugduitwisselingen, en beheer en onderhoud van gebouwen. Er wordt nu meegewerkt aan het onderhouden van een educatiefonds onder verantwoordelijkheid van onze zuster gemeente. Verder is het van belang dat gecommuniceerd kan worden in een gemeenschappelijke taal door jong en oud. Engels wordt het meest hier voor gebruikt.

Tijdpad

De Commissie verwacht dat het ontwikkelingsproces in onze zuster gemeente tijd vergt. Om de gedachten te bepalen: De periode 2005 – 2014 werd gekenmerkt door het opzetten van activiteiten in onze zuster gemeente, de periode 2015 – 2024 staat in het teken van versterking van persoonlijke en institutionele vaardigheden (capaciteitsopbouw) en vanaf 2025 zal de nadruk komen te liggen op het onderhouden van duurzame contacten van gemeente tot gemeente. Al in de aanloop naar 2025 kan worden nagedacht over een toekomstige uitdaging. Om de kennis die is opgedaan tijdens het werk in Oost-Europa te kunnen blijven inzetten wordt gezocht naar een kerkelijke gemeente aldaar waar ondersteuning en versterking gewenst is.

3.2.2 Concrete vormen van ondersteuning

Geloofsoverdracht aan kinderen, pubers, volwassenen

Hoe doen we dit in beide gemeenten? Wat kunnen we van elkaar leren?

Diaconale ondersteuning

- Er wordt in ieder najaar groentezaad van hoogwaardige kwaliteit verstrekt die de bevolking in staat stelt om de volgende zomer zelf groenten te verbouwen die voor een groot deel van het jaar in de behoefte voorzien. Deze groenten dragen in belangrijke mate bij aan de gezondheid van de bevolking tijdens de winterperiode. Het uitreiken van de zaden zal zoveel

mogelijk worden gecombineerd met groeten van de gemeenteleden uit Lunteren, dus *'groeten met groenten'* in het kader van de actie "Omzien naar elkaar".

- Waar nodig kan de Commissie ook andere materiële steun verlenen. Uitgangspunt is daarbij dat deze steun noodzakelijk is, gevraagd wordt door de bevolking en ondersteund wordt door een kerkelijke commissie aldaar waarbij uitgangspunt is dat het resultaat zoveel als mogelijk ten goede komt aan de gehele gemeenschap. Er zijn bijvoorbeeld positieve ervaringen met het zenden van gebruikte kleding, beddengoed en computers. De omvang van de transporten is beperkt en de kerkelijke gemeenschap profiteert van de opbrengst van de verkochte goederen.
- Het Educatiefonds. In 2016 is de Roemeense vereniging voor onderwijs Vera Lux door onze zustergemeente opgericht die de educatie van jeugd en jonge mensen in onze zustergemeente waar nodig financieel zal ondersteunen. De Roemenië Commissie levert 2 van de 5 bestuursleden en een bijdrage in de te verwerven middelen.
- Jaarlijks zijn er door de jeugdclubs van de Gereformeerde Kerk in Lunteren enveloppen of tasjes gevuld voor de schooljeugd daar. Ook de kinderen in Szentmárton en omgeving die niet naar school gaan in het dorp worden bij deze actie betrokken.
- Gezondheidszorg. Er is behoefte aan gezondheidszorg. Als er een beroep gedaan wordt op de Roemenië Commissie in verband met kort of langdurige ziekte wordt hier in overleg meegewerkt aan een oplossing. Dit wordt voortgezet.
- Gebouwen. In het verleden zijn er directe vormen van hulp gegeven in materiële zin, n.l. door het bouwen van een pastorie, het mede helpen bij de bouw van een multifunctioneel centrum in Szentmárton en het renoveren van een gebouwtje bij de kerk in Noszoly tot dorps huis. Beide gebouwen zijn nu ook in gebruik als kerkzaal en ruimte voor bijeenkomsten van allerlei groepen. Zo nodig zal hulp geboden worden bij het in stand houden van kerkelijke gebouwen.
- Andere vormen van rechtstreekse diaconale hulp die door de Commissie ondersteund worden en waarvan de gehele gemeenschap profiteert zijn onder andere een abonnement op het vrouwenblad Lydia, een internetaansluiting voor de predikant en een cursus Engels. Indien het faciliteren van gemeenschapsactiviteiten ondersteuning behoeft, behoort dat tot de mogelijkheden.
- Organisatie diaconie. In Szentmárton zijn er sinds 2012 twee diakenen benoemd waarmee de predikant de diaconale behoeften bespreekt. Er is daarnaast een vrouwengroep actief die diaconaal werk in de praktijk brengt, door aandacht te geven aan ouderen, zieken en behoeftigen. Reeds enige jaren wordt door de diaconie uit Lunteren via de Roemenië Commissie een financiële bijdrage geschonken aan het diaconaal werk dat in Szentmárton en andere dorpen wordt uitgevoerd. In de praktijk beheert ds. Tibor Orbán met de diakenen deze bijdrage van waaruit geldelijke steun wordt gegeven aan gemeenteleden die in moeilijke situaties, meestal betrekking hebben op de gezondheid, verkeren. Jaarlijks wordt hiervan mondeling verantwoording afgelegd aan de voorzitter van de RC of diens plaatsvervanger.

3.2.3 Microkrediet-leningen aan families of personen in Szentmárton e.o.

Als het gaat om projecten die het welvaartspeil van de gemeenschap kunnen verhogen, worden initiatieven en voorstellen vanuit de plaatselijke bevolking zeer op prijs gesteld. Er kunnen uiteraard suggesties worden aangereikt vanuit Lunteren.

Op die wijze is het vee-project "Geef die boer een kans" eind 2008 van de grond gekomen. Hierbij is een som geld van ca. € 14.000 gedoneerd door de Lunterse gemeenschap. Aan de

boeren werd het aanbod gedaan renteloos een bedrag te lenen waarvoor in de meeste gevallen een koe gekocht werd. Met de opbrengst van een kalf en de melk kan de lening in enkele jaren terugbetaald worden. Nadat twee boeren hierop direct insprongen, was er aanvankelijk nog wat terughoudendheid merkbaar bij de rest van de bevolking. Inmiddels is het project een groot succes en bestaat er een wachtlijst van boeren die ook in aanmerking willen komen voor een krediet. Een lokaal comité is verantwoordelijk gesteld voor het beheer van het project.

Uit de bevolking is enige jaren geleden de vraag gekomen om microkredieten beschikbaar te stellen voor andere activiteiten die geld kunnen genereren. Zo zijn er microkredieten uitgezet voor de aanschaf van een maaimachine, voor de bouw van een stal of een foliekas, voor de aankoop van een trekker en voor investeren in een huis zodat met bed and breakfast kan worden begonnen. Het 'Microkredietfonds' is in 2010 opgericht. Een eerste aanzienlijke bijdrage aan dit fonds was afkomstig uit een deel van de opbrengst van de Gemeente Actiedag 2010 in Lunteren. De Commissie heeft - na advies te hebben ingewonnen - een structuur met bepaalde spelregels vastgesteld. Er is aangegeven welke gegevens een aanvrager van een krediet moet aanleveren. Op basis van dit plan en de reputatie van de aanvrager wordt de zakelijke kant van de aanvraag beoordeeld. Een modelcontract wordt gebruikt als uitgangspunt voor iedere toekomstige lening. Op grond van de ervaring met het terugbetalen van microkredieten tot 2016 heeft de Roemenië Commissie begin 2016 besloten om terughoudend te zijn met het verlenen van nieuwe kredieten.

3.2.4 Agrarische activiteiten

Agrarische productieverhoging is een belangrijke sleutel tot verbetering van de positie van de inwoners in de dorpen. Het aantal productiedieren is (mede) gestegen door de werking van het vee-kredietproject. Microkredieten zijn verstrekt voor activiteiten ter verbetering van tuinbouw, veeteelt en akkerbouw. Naar Nederlandse maatstaven is de arbeidsproductiviteit in de dorpen laag. Door informatie, delen van ervaring en praktische hulp wil de Commissie kennis en kunde van de betrokkenen vergroten en daardoor verbeteringen in de bedrijfsvoering stimuleren. Na het bezoek van een aantal Nederlandse agrarische ondernemers in 2017, is door deze groep ondersteuning aangeboden aan enkele agrarische ondernemers in Szentmárton.

3.3 Verwerven van middelen

De werkwijze van de Roemenië Commissie is in de afgelopen jaren veranderd. Veel activiteiten van de Roemenië Commissie hielden vroeger verband met het verzamelen van tweedehands materiaal en het vervoer daarvan naar Roemenië. De materiële hulp vanuit Nederland is inmiddels sterk verminderd. De Commissie heeft toegang tot een opslagruimte waar een beperkte en gerichte verzameling van goederen in afwachting van transport kan worden bewaard.

3.3.1 Financiële middelen

Met de actie "Omzien naar elkaar" wordt op persoonlijke wijze meegedeeld met gemeenteleden in Szentmárton e.o.. Dit plan gaat vergezeld van een financiële bijdrage van Lunterse gemeenteleden waarmee een pakketje groentezaden en diaconale activiteiten voor de gehele gemeenschap in Szentmárton e.o. worden bekostigd.

Er wordt van de diaconie van de Gereformeerde Kerk van Lunteren een jaarlijkse financiële ondersteuning voor het diaconale werk in Szentmárton ontvangen.

De Commissie tracht door diverse acties extra fondsen te verwerven. De 'perenpluk actie' in de Betuwe m.b.v. vele vrijwilligers is daar een geslaagd voorbeeld van. Deze acties leveren een substantiële financiële bijdrage aan het werk van de commissie.

Voor de uitwisseling van de jeugd wordt een beroep gedaan op ondersteuning uit fondsen die de Europese Commissie beschikbaar heeft gesteld voor culturele uitwisselingen. De organisatie van het jaarlijkse Lenteplein kan, zoals herhaaldelijk is gebeurd, besluiten een bijdrage te leveren aan een belangrijke activiteit van de Roemenië Commissie zoals de jeugduitwisseling.

Voor grotere projecten wordt door publiciteitsacties meer lokale aandacht gemobiliseerd zodat de fondsenwerving op een bredere basis kan steunen. Het meedenken over het verwerven van middelen voor de Stichting Kerkherstel in Noszoly is hier een voorbeeld van.

3.3.2 Organisatorische middelen

De Roemenië Commissie kijkt wat haar eigen organisatie betreft met een open blik naar mogelijkheden om uitdagingen die vanuit onze zustergemeente op ons afkomen aan te kunnen pakken. Daarom probeert de commissie aansluiting te vinden en ideeën op te doen bij andere organisaties en verbanden die vanuit Nederland gericht zijn op steun aan Roemenië (of Oost-Europa).

- Een voorbeeld hiervan is het Christelijk Platform Oost-Europa (CPOE). Dit houdt ook in dat de commissie open staat voor samenwerking met lokale initiatieven.
- Voor het organiseren van jeugduitwisselingen kan ook worden samengewerkt met verwante organisaties in Oost-Europa. Zo is voor de jeugduitwisseling vanaf 2017 een samenwerking ontstaan met een school in Hongarije.
- Een ander voorbeeld van samenwerking is die met de Stichting Kerkherstel Noszoly om de eeuwenoude kerk van onze zustergemeente in Noszoly, in nauw overleg en samenwerking met de lokale gemeente, weer beschikbaar te maken voor de erediensten van de gemeentelieden daar. De werkzaamheden van de gemeente zelf (dak in 2016) en van de stichting (fundament onderaan de muren ondoordringbaar maken voor vocht in 2016) zijn daar van tastbare resultaten. Het beschikbaar maken van de kerk voor de erediensten heeft enige jaren geduurd. Een belangrijk element hierbij was de tijd die nodig was om de muren van 1 tot 1.20 meter breed te laten drogen.

Na het drogen van de muur heeft een Roemeense stukadoor de muren gestuct.

Het interieur van de kerk is geschilderd door een groep Nederlandse broeders en zusters, evenals de galerij. De galerij is daarbij ook verhoogd en vernieuwd.

De stichting verwacht in 2023 de laatste werkzaamheden aan de kerk uit te voeren, waarna de gemeente van Noszoly weer van hun kerkgebouw gebruik kan maken.

- De Commissie doet voor transporten van goederen een beroep op een samenwerkingsverband van vrijwilligers die een vrachtwagen exploiteren.

4. Voorgenomen beleid voor 2023 - 2025

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op activiteiten waarop de Roemenië Commissie zich in 2023 en 2024 wil concentreren. Enerzijds betreft dit het onderhouden van contacten, het verlenen van steun, en het verwerven van middelen. Anderzijds gaat het om het afbouwen van de relatie die we in de afgelopen decennia hebben opgebouwd en het ons oriënteren op wat we als Commissie na 1 januari 2025 gaan doen.

De Commissie en de voorzitter van de diaconie hebben, in open overleg met de Diaconie/Kerkenraad, contact gelegd met mensen die in Moldavië werkzaam zijn. De voorzitter van de Commissie gaat in juni 2023 naar Moldavië, om de omstandigheden aldaar te ervaren. Na dit bezoek overleggen de Commissie, de voorzitter van de diaconie en eventueel enkele oud-leden van de Commissie, over de vraag wat de mogelijkheden zijn om vanaf 2025 verder actief te zijn in nauwe samenwerking met een kerkelijke gemeente in Oost Europa en met name in Moldavië.

Punten die daarbij aan de orde komen zijn:

Visie op dit onderdeel van het wereld diaconale werk van onze kerk.

Beschikbaarheid van commissieleden in de periode 2025 – 2035.

5. Personele middelen

Binnen de Roemenië Commissie is er sprake van een bestuur. Onderstaande lijst is een overzicht van het bestuur begin 2023.

Voorzitter:	Harry van Ramshorst
Penningmeester:	vacant, Bureau Spelt
Secretaris:	Ina van de Vendel
Leden:	Zsuzsanna Baanstra Betsy Schreuder Teunis van de Zandschulp Paul Koolstra

Telefoonnummers: Voorzitter, secretaris en penningmeester: Harry van Ramshorst: 06-13392654
Ina van de Vendel: 06-46347118

Organisatie van activiteiten: alle leden.

Voor informatie, acties of geldwerving kan contact worden opgenomen met de commissieleden: Harry van Ramshorst 06-13392654, Zsuzsanna Baanstra 842197, Paul Koolstra 486217, Ina van de Vendel 573977, Teunis van de Zandschulp en Betsy Schreuder.

Website: www.gklunteren.nl/commissies rubriek Roemenië Commissie

Bankrekening van de Roemenië Commissie: NL48 RABO 0337500312

Bijlage: Overleg met de diaconie

Overleg van de Roemenië Commissie met de diaconie van GK/PKN Lunteren heeft de volgende kenmerken:

- De jaarlijkse begroting voor het volgende jaar en de balans- en resultatenrekening over het afgelopen jaar van de Roemenië Commissie gaan eerst voor goedkeuring langs de diaconie voordat deze gepubliceerd worden.
- De voorzitter van de diaconie ontvangt per eerste van ieder kwartaal het actuele overzicht van de uitstaande microkredieten van de Roemenië Commissie.
- De voorzitter van de diaconie ontvangt de notulen van elke vergadering van de Roemenië Commissie.
- Voorgenomen beleid van de Roemenië Commissie waar belangrijke gevolgen aan verbonden kunnen zijn wordt eerst besproken met de diaconie alvorens tot besluitvorming wordt overgegaan.
- De voorzitters van de diaconie en de Roemenië Commissie komen periodiek bij elkaar om elkaar te informeren over lopende zaken.